

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมาการทอดทุยและกระบวนการทอดทุย บ้านแท่นดอกไม้ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวิธีการดำเนินการต่อไปนี้
ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ประกอบการศึกษาแบ่งได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลซึ่งรวบรวมจากแหล่งข้อมูลโดยตรง มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1.1 การสำรวจพื้นที่ที่ศึกษา โดยสำรวจ บ้านแท่นดอกไม้ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสังเกตข้อมูลโดยทั่วไป มีการสอบถามผู้ประกอบการทอดทุย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติการทอดทุยและกระบวนการทอดทุย

1.2 การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กรอบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งบุคคลที่รับการสัมภาษณ์ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้ประกอบการอาชีพการทอดทุย การสัมภาษณ์เป็นการสอบถามเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาการทอดทุย การพัฒนาคุณภาพเส้นใย กระบวนการทอดทุย แนวทางการออกแบบถุง ตลอดจนระบบการจัดจำหน่ายและประเภทของสินค้า ปัญหาและอุปสรรค

1.2.2 เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ องค์กรท้องถิ่น และศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพการทอดทุย โดยมีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะของโครงการ กระบวนการและวิธีการส่งเสริม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

1.2.3 ตัวแทนกลุ่มผู้บริโภค โดยมีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการในการใช้งานทุย ในเรื่องของรูปลักษณ์และการนำไปใช้

2. ข้อมูลขั้นที่สอง (Secondary data) เป็นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ ตำรา เอกสารต่างๆรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทุย ตลอดจนหาข้อมูลเบื้องต้นกับผู้เคยศึกษาเกี่ยวกับการทำทุย ซึ่งแนวคิดที่ได้จากเอกสารผู้วิจัยใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และประเด็นต่างๆ ที่ใช้เก็บข้อมูลในพื้นที่ และเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาการทอดทุย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากรณีตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากหมู่บ้านที่มีการประกอบอาชีพการทอดคุงโยเป็นอาชีพหลัก

ประชากรได้แก่

1. ผู้นำที่เป็นทางการ

- ผู้ใหญ่บ้านแทนดอกไม้	จำนวน 1	คน
- เจ้าอาวาสวัดพุทธนิมิตร	จำนวน 1	คน
- ครู รร.วัดพุทธนิมิตร	จำนวน 1	คน
- เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตร อ.จอมทอง	จำนวน 1	คน
- เจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม	จำนวน 1	คน

ภาคเหนือ

2. ผู้ประกอบอาชีพการทอดคุงโย จำนวน 4 คน

3. ตัวแทนผู้บริโภค (ผู้ที่เข้าไปรับคุงโยไปจำหน่ายและผู้ที่เข้าไปซื้อคุงโย) จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. การสังเกต

ผู้วิจัยใช้กระบวนการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non - participant observation)

โดยใช้การสังเกต การจดบันทึกและบันทึกภาพเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย กระบวนการผลิตคุง โขมูลที่ได้จากการสังเกตจะเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาาร่วมกันกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2. การสัมภาษณ์

2.1 ใช้การสัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพการทอดคุงโย บ้านแทนดอกไม้ แบบมี

โครงสร้างชุดเดียวกันเป็นรายบุคคล (Individual Interview) โดยมีกรอบในการสัมภาษณ์

- ประวัติความเป็นมาของชุมชน
- สภาพทั่วไปของชุมชน
- ประวัติการทอดคุงโย
- วัสดุและกรรมวิธีการทอดคุงโย
- วิวัฒนาการของการผลิตคุงโย

- การตลาด

2.2 ใช้การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอจอมทอง เจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ และครูประจำโรงเรียนประจำหมู่บ้าน ที่เข้าไปส่งเสริมการทอดคุงโย แบบมีโครงสร้างเป็นรายบุคคล (Individual Interview) โดยมีกรอบในการสัมภาษณ์

- กระบวนการและวิธีการเข้าไปส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- ผลที่ได้รับและปัญหาที่พบจากการส่งเสริม
- โครงการที่เข้าไปส่งเสริม

2.3 ใช้การสัมภาษณ์ตัวแทนผู้บริโภค แบบมีโครงสร้างเป็นรายบุคคล (Individual Interview) โดยมีกรอบในการสัมภาษณ์

- ความคิดเห็นต่อรูปแบบของคุงโย
- ความคิดเห็นต่อการนำไปใช้
- ตลาดของกลุ่มผู้บริโภค

3. วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการศึกษาวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลในสนามโดยได้เตรียมแบบบันทึกไว้ล่วงหน้า เพื่อสะดวกในการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้ยังได้ใช้เทปบันทึกเสียงใช้ในการบันทึกการสนทนาและการสัมภาษณ์ และได้ใช้กล้องถ่ายรูปทำการบันทึกภาพปรากฏการณ์ต่างๆ บุคคล และสถานที่

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นกรอบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ลงพื้นที่ไปสำรวจพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสังเกตข้อมูลต่างๆ
3. ศึกษารูปแบบและเทคนิควิธีการสัมภาษณ์
4. ประมวลรายละเอียดจากเอกสารงานวิจัยและข้อมูลภาคสนาม
5. ทำการสร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างแบบมีโครงสร้าง โดยมีประเด็นเนื้อหาครอบคลุม

วัตถุประสงค์

6. นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างที่สร้างเสร็จให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ
7. แก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง จากข้อเสนอแนะที่ได้รับ
8. จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

9. นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์แล้วมาใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาถึงประวัติความเป็นมาการทอดวงโยและกระบวนการทอดวงโย บ้านแท่นดอกไม้ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

1. ศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการทำวงโย
2. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำวงโยจากผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวงโย
3. เข้าไปสำรวจพื้นที่ พุศุคยสอบถามรายละเอียด คิดต่อกลุ่มตัวอย่าง
4. นำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างเครื่องมือ
5. เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล
6. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่และวิเคราะห์ พร้อมทั้งนำมาปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาของผู้วิจัยเป็นระยะๆเพื่อรับคำชี้แนะให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครบถ้วนและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาเพื่อหาแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมอาชีพการทอดวงโยในท้องถิ่น

1. นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการเก็บข้อมูลในส่วนของกระบวนการทอดวงโย มาพุดคุยกับผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวง โย ผู้ประกอบอาชีพการทอดวงโย
2. ร่วมกันศึกษาหาแนวทางเพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมอาชีพการทอดวงโยในท้องถิ่น
3. นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงและวิเคราะห์ พร้อมทั้งนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้วิจัยเพื่อรับคำชี้แนะให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งที่ทำการศึกษาข้อมูล และได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และได้จัดทำแบบบันทึกข้อมูลขึ้น โดยเฉพาะ ทำให้มีความสะดวกในการแยกแยะหมวดหมู่และประเภทของข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลผู้วิจัยได้อาศัยวิธีการตรวจสอบข้อมูลตามเค้า ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล โดยตรวจสอบแหล่งข้อมูลที่ได้มาซึ่งประกอบด้วย แหล่งเวลา สถานที่ และบุคคล แล้วดูว่าหากข้อมูลที่ได้มานั้นต่างเวลาต่างสถานที่และต่างบุคคลที่ให้ข้อมูลจะเป็นข้อมูลที่เหมือนกันหรือไม่ ถ้าหากว่าข้อมูลที่ได้มานั้นเหมือนกันหรือซ้ำกัน ผู้วิจัยถือว่าข้อมูลนั้นเชื่อถือได้และเป็นข้อมูลจริง จึงจดบันทึกข้อมูลเหล่านั้นไว้ แต่ถ้าข้อมูลต่างกันผู้วิจัยก็จะวิเคราะห์หาสาเหตุและสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการ รวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมควบคู่กับการซักถาม สัมภาษณ์ การพูดคุย พร้อมทั้งศึกษาข้อมูลจากเอกสารประกอบ

3. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ หากยังไม่สมบูรณ์ในส่วนใด ผู้วิจัยจะเข้าไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจเจก โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ทอถุงใย นามาสรูปข้อความในแต่ละบุคคลรวบรวมจัดหมวดหมู่ ทำความเข้าใจและอธิบายตามประเด็นที่ศึกษา

2. วิเคราะห์ข้อมูลรวม โดยการนำข้อมูลที่จำแนกและจัดหมวดหมู่เรียบร้อยแล้วในแต่ละบุคคลมาวิเคราะห์ตีความหมายอธิบายลักษณะความสัมพันธ์เชื่อมโยงในประเด็นต่างๆ ในภาพรวม และหาข้อสรุปที่เป็นส่วนเหมือนกันและส่วนที่แตกต่างกันเกี่ยวกับกระบวนการการทอถุงใย ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพนี้ โดยการบรรยายเชิงพรรณนาวิเคราะห์